NORAKSTS
Lieta Nr.A42701908
A01973-10/19

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 16.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese A.Kovaļevska,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Autotransporta inspekcijas pārstāvei *I.T.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Līksna V" (reģistrācijas numurs 40003557400) pieteikumu par Autotransporta inspekcijas 2008.gada 30.jūlija lēmuma Nr.315 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 6.maijā Autotransporta inspekcijas (turpmāk arī – Inspekcija) Kontroles daļas Daugavpils nodaļas inspektors sastādīja sabiedrībai ar ierobežotu atbildību (turpmāk arī – SIA) „Līksna V" (turpmāk arī – pieteicēja) administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.BA409358. Protokolā norādīts, ka 2008.gada 6.maijā plkst.13:40 transportlīdzekļa vadītājs *V.P.* vadīja pieteicējai piederošo transportlīdzekli Scania, ar valsts reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/*, veicot iekšzemes kravas komercpārvadājumu maršrutā no Rīgas uz Daugavpili. Daugavpils rajona Nīcgales pagastā, uz autoceļa Rīga-Daugavpils, 202.km, tika veikta minētā transportlīdzekļa pārbaude, kuras laikā tika konstatēts, ka transportlīdzekļa vadītājs nevar uzrādīt visus manuālos pierakstus un izdrukas par iepriekšējām 28 dienām – iztrūka dati vai reģistrācijas diagrammas par 12 dienām, par iztrūkstošajām dienām darbību apliecinājuma nav, transportlīdzekļa vadītājs nedarbina tahogrāfa palaišanas mehānismu, ar kura palīdzību atsevišķi un precīzi jāreģistrē pārējos darba un atpūtas laika periodus, kā arī transportlīdzekļa vadītājs nepareizi ieraksta reģistrācijas diagrammās nepieciešamo informāciju (neraksta vārdu). Turklāt 2008.gada 2.maijā, 2008.gada 25.aprīlī un 2008.gada 4.aprīlī reģistrācijas diagrammu lietojis, pārsniedzot laiku, kādam tā paredzēta. 2008.gada 28.aprīlī pēc četrarpus transportlīdzekļa vadīšanas stundām transportlīdzekļa vadītājs neņēma vismaz 45 minūšu pārtraukumu, kuru var aizstāt ar 15 minūšu ilgu pārtraukumu, kam seko vismaz 30 minūšu ilgs pārtraukums, bet turpināja vadīt transportlīdzekli 11 stundas 12 minūtes ar 20 minūšu pārtraukuma laiku, un starp diviem atpūtas periodiem transportlīdzekļa vadītājs vadīja transportlīdzekli 11 stundas 12 minūtes.

Protokolā norādīts, ka SIA „Līksna" neveica regulāras pārbaudes un nedeva norādījumus, lai uzņēmuma transportlīdzekļa vadītājs *V.P.* darbina tahogrāfa mehānismu, ievērotu darba un atpūtas režīmus, turklāt neizsniedza darbību apliecinājumu vai nepieciešamo tahogrammu komplektu, tādējādi izdarot pārkāpumu, kura sastāva pazīmes paredzētas Padomes 1985.gada 20.decembra Regulas Nr.3821/85 *par reģistrācijas kontrolierīcēm, ko izmanto autotransportā* (turpmāk – Regula Nr. Nr.3821/85) 15.panta otrajā un trešajā punktā, Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 15.marta Regulas Nr.561/2006 *ar ko paredz dažu sociālās jomas tiesību aktu saskaņošanu saistībā ar autotransportu, groza Padomes Regulu Nr. 3821/85 un Padomes Regulu Nr. 2135/98 un atceļ Padomes Regulu Nr. 3820/85* (turpmāk – Regulas Nr.561/2006) 6., 7.pantā, 26.panta ceturtajā punktā, 10.panta otrajā un trešajā punktā, Ministru kabineta 2007.gada 3.jūlija noteikumu Nr.474

„Transportlīdzekļu apkalpes locekļu darba laika organizēšanas, ievērošanas un uzskaites noteikumi" (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr.474) 13.,14 un 15.punktā.

[2] 2008.gada 21.maijā Inspekcijas Kontroles daļas vadītāja vietnieks, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, pieņēma lēmumu Nr.11J/BA 409358 (turpmāk arī – Sākotnējais lēmums), ar kuru pieteicēja saukta pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī – LAPK) 149.[4] panta vienpadsmitās daļas, piemērojot naudas sodu Ls 400 apmērā.

[3] 2008.gada 30.jūlijā Inspekcijas vadītāja vietnieks, izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu par minēto lēmumu, pieņēma lēmumu Nr.315 (turpmāk arī – Lēmums), ar kuru Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Lēmums pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[3.1] Transportlīdzekļa vadītājs *V.P.* neievēroja Regulas Nr.3821/85 15.panta septītā punkta b) apakšpunktu, jo pieteicējai piederošais transportlīdzeklis aprīkots ar digitālo tahogrāfu, transportlīdzekļa vadītājs nevarēja uzrādīt datus vai reģistrācijas diagrammas par 12 dienām, līdz ar to transportlīdzekļa vadītājam netiek veikta pilnīga darba un atpūtas laika uzskaite.

Saskaņā Ministru kabineta noteikumu Nr.474 15.punktu par transportlīdzekļa apkalpes locekļa darba laika organizēšanu un uzskaiti atbild darba devējs.

[3.2] Netika ievēroti arī Regulas Nr.561/2006 6.panta pirmā punkta un 7.panta noteikumi, jo 2008.gada 28.aprīlī starp diviem atpūtas periodiem transportlīdzekļa vadītājs vadīja transportlīdzekli 11 stundas 12 minūtes, kā arī pēc četrarpus transportlīdzekļa vadīšanas stundām transportlīdzekļa vadītājs neņēma vismaz 45 minūšu pārtraukumu, kuru var aizstāt ar 15 minūšu ilgu pārtraukumu, kam seko vismaz 30 minūšu ilgs pārtraukums, bet turpināja vadīt transportlīdzekli 11 stundas 12 minūtes ar 20 minūšu pārtraukuma laiku.

[3.3] Tāpat pārkāpts Regulas Nr.3821/85 15.panta trešais punkts un piektā punkta a) apakšpunkts, jo reģistrācijas diagrammā tika ierakstīts tikai uzvārds, turklāt kontroles laikā tika konstatēts, ka tahogrāfa palaišanas mehānisms netiek darbināts.

[3.4] Saskaņā ar Regulas Nr.561/2006 10.panta otro un trešo punktu transporta uzņēmumam ir jāorganizē transportlīdzekļu vadītāju darbs tā, lai transportlīdzekļu vadītāji varētu ievērot Regulu Nr.3821/85 un Regulas Nr.561/2006 II nodaļu, tādējādi transporta uzņēmumam ir jādod atbilstīgi norādījumi un jāveic regulāras pārbaudes, lai to nodrošinātu. Transporta uzņēmums ir atbildīgs par pārkāpumiem, ko izdarījusī uzņēmuma transportlīdzekļa vadītāji, pat ja pārkāpums izdarīts citā dalībvalstī vai kādā trešā valsīt.

LAPK 149.[4] panta vienpadsmitā daļa paredz gan transportlīdzekļa vadītāja, gan juridiskas personas atbildību.

[3.5] Attiecībā uz personas saukšanu pie administratīvās atbildības iestādei nav jāizdara nekādi lietderības apsvērumi, ja ir konstatēts pats pārkāpuma fakts. Lietderības apsvērumi izdarāmi attiecībā uz soda noteikšanu par izdarīto pārkāpumu. Pieteicējai uzlikts minimālais naudas sods, līdz ar to tas atzīstams par samērīgu un atbilstošu pārkāpumam.

[4] 2008.gada 1.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „Līksna V" pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[4.1] LAPK 8.panta pirmajā daļā noteikts, ka atbildīga ir tā persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu. Lēmumā norādīts, ka *V.P.* pārkāpumu atzīst, līdz ar to viņa vaina ir konstatēta, ko apliecina arī viņam par šo pārkāpumu piemērotais administratīvais sods.

LAPK 149.[4] panta vienpadsmitajā daļā starp fiziskajai personai un juridiskajai personai piemērojamo administratīvo sodu ir lietots saiklis „bet", kas nozīmē, ka par vienu un to pašu pārkāpumu administratīvi sodīt var vai nu tikai transportlīdzekļa vadītāju, vai tikai

juridisko personu. Tādējādi bija nepieļaujami sodīt pieteicēju par pārkāpumiem, par kuriem jau sodīts *V.P.*, lai nepārkāptu dubultās sodīšanas aizliegumu.

[4.2] LAPK 149.[4] panta vienpadsmitā daļa paredz administratīvā soda piemērošanu transportlīdzekļa vadītājam, kā tai personai, kurai uzticēts attiecīgais transportlīdzeklis un tā vadīšana, un kura savā individuālajā darbībā (darba pienākumu veikšanā) apņēmusies ievērot visu normatīvo aktu un darba devēju instrukciju prasības.

Pieteicējas darbībā nav vainas faktoru, tā savā darbībā nav pieļāvusi nekādus pārkāpumus. Pieteicēja veikusi visus nepieciešamos pasākumus un nodrošinājusi atbilstošu dokumentāciju, veikusi autovadītāju iepazīstināšanu ar normatīvo aktu prasībām, par ko attiecīgie darbinieki ir parakstījušies un apņēmušies savā darbībā tos ievērot.

Pieteicējas pārstāvis Inspekcijai sniegtajā paskaidrojumā norādīja, ka autovadītāji uzņēmumā ir apmācīti un informēti par tahogrāfa lietošanas noteikumiem, autovadītājiem tiek organizētas regulāras instruktāžas par tahogrāfa lietošanu, ir veiktas visas nepieciešamās un iespējamās darbības, lai nodrošinātu regulu ievērošanu *V.P.* darbībās, tostarp, aprīkojot transportlīdzekli ar darba kārtībā esošu tahogrāfu, veicot attiecīgu autovadītāja *V.P.* instruktāžu, tai skaitā par tahogrāfa darbināšanu un lietošanu, dodot *V.P.* uzdevumu ievērot visus noteikumus, izsniedza *V.P.* nepieciešamos tahogrammu komplektus, pret parakstu iepazīstināja ar 01.11.2005. Ministru kabineta noteikumu Nr.836 „Noteikumi par transportlīdzekļa vadītāja darba un atpūtas laika uzskaites digitālās kontrolierīces (tahogrāfa) karšu izsniegšanu, anulēšanu un apturēšanu uz laiku", Regulas Nr.561/2006, Regulas (EK) Nr.3821/85, Regulas (EK) Nr.2135/98 prasībām, ko autovadītājs *V.P.* savā darbībā apņēmās ievērot.

Inspekcijai minētie apstākļi bija jāņem vērā, un šādos apstākļos administratīvā atbildība piemērojama tikai transportlīdzekļa vadītājam, nevis uzņēmumam. Taču Lēmumā bez jebkāda juridiska pamatojuma norādīts, ka pieteicēja nav ievērojusi Ministru kabineta Noteikumu Nr.474 14. un 15.punktu, kā arī nav veikusi regulārās pārbaudes un devusi atbilstīgus norādījumus, lai nodrošinātu, ka *V.P.* ievērotu regulu prasības. Šādi secinājumi neatbilst patiesībai, nav pamatoti ne ar faktiem, ne dokumentiem lietā, tādējādi atzīstami par nepamatotiem un neatbilstošiem Administratīvā procesa likuma (turpmāk arī – APL) 9.pantā noteiktajam patvaļas aizlieguma principam.

[4.3] Pieņemot Lēmumu, Inspekcija nav ņēmusi vērā Regulas Nr.561/2006 19.pantu, kas paredz, ka dalībvalstis paredz noteikumus par sodiem, ko piemēro par šīs regulas un Regulas Nr.3821/85 pārkāpumiem, un nodrošina, ka tie tiek īstenoti. Šiem sodiem ir jābūt efektīviem, samērīgiem, preventīviem un nediskriminējošiem. Par šīs regulas un Regulas Nr.3821/85 pārkāpumiem piemēro tikai vienu sodu vai procedūru. Dalībvalstis paziņo Komisijai par šiem pasākumiem un noteikumiem par sodiem līdz datumam, kas noteikts 29.pantā. Komisija attiecīgi informē dalībvalstis. Dalībvalsts dod iespēju kompetentajām iestādēm piemērot sodus tiem uzņēmumiem un/vai transportlīdzekļu vadītājiem par šīs regulas pārkāpumiem, kas konstatēti tās teritorijā un par ko vēl nav piemēroti sodi.

[4.4] Lēmums pieņemts, pārkāpjot privātpersonas tiesību ievērošanas principu, tiesiskuma principu un demokrātiskas iekārtas principu. Lēmums pieņemts, neizvērtējot pienācīgi lietas materiālus, pieteicējas iesniegtos dokumentus un sniegtos paskaidrojumus.

[5] 2008.gada 3.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Inspekcijas (turpmāk arī – atbildētāja) paskaidrojums. Paskaidrojumā atbildētāja norāda, ka pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem.

Papildus atbildētāja paskaidrojusi, ka uzņēmumam jāorganizē ne tikai apmācības, bet arī jāveic pastāvīgas pārbaudes, lai pārliecinātos, vai transportlīdzekļu vadītāji ievēro regulu prasības, bet konkrētajā gadījumā pieteicēja nav izdarījusi visu nepieciešamo, lai pārkāpumu nepieļautu, jo transportlīdzekļa vadītājs ir vienlaicīgi pārkāpis vairākas normas.

[6] Pieteicējas pārstāvis uz tiesas sēdi nebija ieradies. Pieteicējas pārstāvis pa tālruni informēja tiesu, ka kavēsies un lūdza sākt tiesas sēdi 15 minūtes vēlāk. Tomēr uz tiesas sēdi pieteicējas pārstāvis neieradās. Tiesa konstatēja, ka nepastāv Administratīvā procesa likuma 268. un 269.pantā minētie pamati tiesas sēdes atlikšanai, un nolēma atbilstoši LAPK 260.panta trešajai daļai lietu skatīt pēc būtības bez pieteicējas pārstāvja klātbūtnes.

[7] Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē prasību neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos minētajiem argumentiem. Atbildētājas pārstāve vērsa uzmanību arī uz to, ka šobrīd LAPK par pieteicējas izdarīto pārkāpumu paredz mazāku sodu, līdz ar to būtu nepieciešams pieteicējai noteikto sodu samazināt. Taču tā kā pārkāpums sastāv no vairākām epizodēm, tad atbildētājas pārstāve lūdza nenoteikt minimālo sodu.

Motīvu daļa

[8] Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi pierādījumus to kopsakarībā, atzīst, ka pieteikums nav pamatots, taču Lēmums ir grozāms.

[9] No Lēmuma ir redzams, ka pieteicēja ir saukta pie atbildības par LAPK 149.^{4} panta vienpadsmitajā daļā paredzēto pārkāpumu.

LAPK 149.^{4} panta vienpadsmitā daļa (*redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas brīdī*) noteica, ka par transportlīdzekļu vadītājiem noteiktā darba un atpūtas laika režīma neievērošanu vai par transportlīdzekļu vadītājiem noteiktā darba un atpūtas laika režīmu un braukšanas attālumu reglamentējošo noteikumu un ātruma reģistrēšanas kontrolierīces lietošanas noteikumu pārkāpšanu uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no piecdesmit līdz simt latiem, bet juridiskajai personai – no četrsimt līdz piecsimt latiem.

[10] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējai piederošā transportlīdzekļa Scania, ar valsts reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/*, vadītājs *V.P.* pārkāpis Regulas Nr.3821/85 15.panta 7.punkta b) apakšpunktu, 15.panta 3.punktu un 5.punkta a) apakšpunktu, Regulas Nr.561/2006 6.panta 1.punktu un 7.pantu. Pārkāpumi konstatēti administratīvā pārkāpuma protokolā Nr.BA409358 (*lietas 33.lapa*), kravu pārvadājuma kontroles aktā Nr.82486 (*lietas 34.lapa*), reģistrācijas diagrammās (*lietas 39.–41.lapa*). Pārkāpumus atzinis arī *V.P.* savā 2008.gada 6.maija paskaidrojumā (*lietas 35.lapa*).

Taču lietā ir strīds par to, vai pieteicēja ir saucama pie atbildības par to, ka tai piederošā transportlīdzekļa vadītājs izdarījis minētos pārkāpumus.

[11] Pieteicēja norāda, ka LAPK 149.^{4} panta vienpadsmitajā daļā starp fiziskajai personai un juridiskajai personai piemērojamo administratīvo sodu ir lietots saiklis „bet", kas nozīmē, ka par vienu un to pašu pārkāpumu administratīvi sodīt var vai nu tikai transportlīdzekļa vadītāju, vai tikai juridisko personu. Tādējādi pieteicēju nedrīkstēja sodīt par pārkāpumiem, par kuriem jau sodīts *V.P.*, lai nepārkāptu dubultās sodīšanas aizliegumu.

Tiesa konstatē, ka LAPK 149.^{4} panta vienpadsmitajā daļā bija lietots saiklis „bet", taču tiesas ieskatā tas nenozīmē, ka par šo pārkāpumu varēja sodīt vai nu transportlīdzekļa vadītāju, vai arī juridisko personu. Ja likumdevēja griba būtu bijusi saukt pie administratīvās atbildības tikai vienu no subjektiem, tad starp tiem būtu lietots saikli „vai", kā tas ir darīts, piemēram, LAPK 41.^{1}pantā, LAPK 53.^{2}pantā.

To apliecina arī šādi argumenti. Pirmkārt, vienlaicīga fiziskās un juridiskās personas atbildība ir paredzēta vairākos LAPK pantos, piemēram, LAPK 149.^{33}pantā. Turklāt vienlaicīga fiziskās un juridiskās personas atbildība ir paredzēta ne vien LAPK, bet arī Krimināllikumā. Kopš 2005.gada 5.maija grozījumiem Krimināllikums ir papildināts ar VIII^{1} nodaļu, saskaņā ar kuru juridiskajām personām var piemērot piespiedu ietekmēšanas

līdzekļus. Grozījumu likumprojekta anotācijā norādīts, ka juridiskā persona ir sodāma vienlaikus ar fizisko personu. Anotācijā arī uzsvērts, ka tādējādi netiek pārkāpts dubultās sodīšanas nepieļaujamības princips, jo, vienlaikus sodot fizisko personu kā nodarījuma tiešo izdarītāju un arī juridisko personu, tiek sodīti divi dažādi subjekti. Šo nostāju atspoguļo arī Kriminālprocesa likuma 25.panta septītā daļa *(skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2008.gada 15.maija sprieduma lietā Nr.SKA-163 10.punktu).* Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka ir iespējama vienlaicīga fiziskās personas un juridiskās personas sodīšana. Tādējādi netiek arī pārkāpts dubultās sodīšanas aizlieguma princips, jo tiek sodīti divi dažādi subjekti, nevis viens subjekts divreiz par vienu un to pašu.

Otrkārt, LAPK 149.^{4} panta vienpadsmitā daļa paredzētie pārkāpumi šobrīd ir daudz precīzāk noteikti LAPK 149.^{37} un 149.^{38} pantā. Šajos pantos ir atsevišķi pārkāpumi, par kuriem ir paredzēta atbildībai tikai transportlīdzekļa vadītajam, un atsevišķi pārkāpumi, par kuriem paredzēta atbildība tikai pārvadātājam. Vairākās šo pantu daļās kā pārkāpuma subjekts ir minēts gan transportlīdzekļa vadītājs, gan pārvadātājs, lietojot saikli „bet". LAPK 149.^{37} un 149.^{38} pants LAPK iekļauti ar 2009.gada 22.janvāra likumu „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā". No šī likuma izstrādes materiāliem redzams, ka sākotnēji šo pantu redakcijās bija norādīts, ka sodu uzliek transportlīdzekļa vadītājam un pārvadātājam, lietojot saikli „un". Taču, gatavojot likumprojektu izskatīšanai trešajā lasījumā, saiklis „un" tika aizstāts ar saikli „bet", norādot, ka tas ir redakcionāls precizējums *(Likumprojekts trešajam lasījumam. „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" (Nr.442/Lp9) http://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/1DDEF20490820B76C225753F0040A48F?OpenDocument).* Tātad likumdevējs saikļa „un" aizstāšanu ar saikli „bet" ir uzskatījis nevis par grozījumu pantu redakcijās pēc būtības un atbildīgo subjektu loka mainīšanu, bet gan vienkāršu redakcionālu precizējumu. Līdz ar to tiesa secina, ka likumdevējs, lietojot saikli „bet", paredz, ka par attiecīgo pārkāpumu var sodīt divus subjektus vienlaicīgi.

Treškārt, atbildētājas pārstāve norādīja, ka šobrīd atbildība par Lēmumā minētajiem pārkāpumiem paredzēta LAPK 149.^{37} panta pirmajā un trešajā daļā un 149.^{38} panta pirmajā, astotajā un devītajā daļā. Visās šajās normās atbildība šobrīd ir paredzēta gan transportlīdzekļa vadītājam, gan pārvadātājam. Tādējādi konstatējams, ka Lēmumā minētie pārkāpumi ir tādi, par kuriem likumdevējs ir vēlējies sodīt divus subjektus vienlaicīgi. Līdz ar to tiesa atzīst, ka LAPK 149.^{4} panta vienpadsmitā daļa paredzēja vienlaicīgu divu subjektu sodīšanu par tajā minētajiem pārkāpumiem un pieteicējas arguments ir noraidāms..

[12] Pieteicēja norādīja arī to, ka to nevar saukt pie atbildības par LAPK 149.^{4} panta vienpadsmitajā daļā paredzēto pārkāpumu, jo nav konstatējama pieteicējas vaina.

Augstākās tiesas Senāts ir skaidrojis, ka LAPK 9.panta pirmajā daļā noteikts, ka par administratīvo pārkāpumu var tikt atzīta tikai vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība. Tādējādi vaina ir viens no priekšnoteikumiem personas saukšanai pie administratīvās atbildības. Šis priekšnoteikums ir vienlīdz attiecināms gan uz fizisko, gan juridisko personu administratīvo atbildību. Tiesību doktrīnā vaina tiek definēta kā personas psihiskā attieksme nodoma vai neuzmanības formā pret viņas izdarīto prettiesisko darbību vai bezdarbību un ar to saistītajām kaitīgajām sekām. Tomēr minētā definīcija raksturo tikai fizisko personu vainu, jo juridiskajām personām nevar piemist psihiskā attieksme. Tāpēc juridisko personu vaina ir nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu *(sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 5.marta sprieduma lietā SKA-19/2009 18.-19.punktu).*

LAPK 149.^{4} panta vienpadsmitā daļa bija vērsta uz Regulas Nr.3821/85 un Regulas Nr.561/2006 ievērošanu. Atbilstoši Regulas Nr.561/2006 10.panta 2.punktam transporta uzņēmums organizē transportlīdzekļu vadītāju darbu tā, lai transportlīdzekļu vadītāji varētu

ievērot Regulu Nr.3821/85 un Regulas Nr.561/2006 II nodaļu. Transporta uzņēmums dod transportlīdzekļu vadītājiem atbilstīgus norādījumus un veic regulāras pārbaudes, lai nodrošinātu, ka tiek ievērota Regula Nr.3821/85 un Regulas Nr.561/2006 II nodaļa. Savukārt 10.panta 3.punkts paredz, ka transporta uzņēmums ir atbildīgs par pārkāpumiem, ko ir izdarījuši uzņēmuma transportlīdzekļu vadītāji. Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka pieteicējai kā transporta uzņēmuma bija pienākums nodrošināt, lai tās transportlīdzekļu vadītāji ievērotu Regulas Nr.3821/85 un Regulas Nr.561/2006 noteikumus. Tā kā *V.P.* ir pieteicējai piederošā transportlīdzekļa vadītājs un darbinieks, tad pieteicējai ir iespējams nodrošināt, lai viņš ievērotu Regulas Nr.3821/85 un Regulas Nr.561/2006 noteikumus, dodot atbilstīgus norādījumus un veicot regulāras pārbaudes.

Pieteicēja uzskata, ka ir veikusi visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu. Transportlīdzekļu vadītāji ir apmācīti un informēti par tahogrāfa lietošanas noteikumiem, vadītājiem tiek organizētas regulāras instruktāžas par tahogrāfa lietošanu. Ir veiktas visas nepieciešamās un iespējamās darbības, lai nodrošināti regulu ievērošanu *V.P.* darbībās, tostarp, aprīkojot transportlīdzekli ar darba kārtībā esošu tahogrāfu, veicot attiecīgu transportlīdzekļā vadītāja *V.P.* instruktāžu, tai skaitā par tahogrāfa darbināšanu un lietošanu, dodot *V.P.* uzdevumu ievērot visus noteikumus, izsniedzot *V.P.* nepieciešamos tahogrammu komplektus, iepazīstinot viņu ar Ministru kabineta 2005.gada 1.novembra noteikumiem Nr.836 ,,Noteikumi par transportlīdzekļa vadītāja darba un atpūtas laika uzskaites digitālās kontrolierīces (tahogrāfa) karšu izsniegšanu, anulēšanu un apturēšanu uz laiku", Regulas Nr.561/2006, Regulas Nr.3821/85, Regulas Nr.2135/98 prasībām, ko autovadītājs *V.P.* parakstoties apņēmās ievērot.

Tiesa konstatē, ka lietas materiālos atrodas 2007.gada 16.novembra „Apliecinājums", kurā pieteicējas darbinieki, tostarp *V.P.* parakstījies par to, ka iepazinies, saprot un apņemas savā darbībā ievērot Ministru kabineta 2005.gada 1.novembra noteikumus Nr.836 „Noteikumi par transportlīdzekļa vadītāja darba un atpūtas laika uzskaites digitālās kontrolierīces (tahogrāfa) karšu izsniegšanu, anulēšanu un apturēšanu uz laiku", Regulas Nr.561/2006, Nr.3821/85 un Nr.2135/98 (*lietas 56.lapa*).

Tiesa uzskata, ka tas nav pietiekami, lai secinātu, ka pieteicēja ir veikusi visus nepieciešamos pasākumus, lai nepieļautu Regulas Nr.3821/85 un Regulas Nr.561/2006 noteikumu pārkāpumus. Atbilstoši Regulas Nr.561/2006 10.panta 2.punktam transporta uzņēmums ne tikai dod transportlīdzekļu vadītājiem atbilstīgus norādījumus, bet arī veic regulāras pārbaudes. Pieteicēja nav norādījusi, ka tā veiktu regulāras pārbaudes un nav iesniegusi arī nekādus pierādījumus, kas apliecinātu, ka šādas pārbaudes tiek veiktas. Līdz ar to tiesa secina, ka pieteicēja nav veikusi visus nepieciešamos pasākumus, lai nepieļautu Regulas Nr.3821/85 un Regulas Nr.561/2006 noteikumu pārkāpumus un tādējādi arī LAPK 149.^{4} panta vienpadsmitajā daļā paredzēto pārkāpumu. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka atbildētāja ir pamatoti uzskatījusi, ka ir konstatējama pieteicējas vaina LAPK 149.^{4} panta vienpadsmitajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanā.

[13] Pieteicēja norāda, ka arī no Regulas Nr.561/2006 izrietot, ka to nedrīkstēja sodīt par LAPK 149.^{4} panta vienpadsmitajā daļā paredzēto pārkāpumu. Šīs regulas 19.panta pirmās daļa noteic, ka dalībvalstis paredz noteikumus par sodiem, ko piemēro par šīs regulas un Regulas Nr.3821/85 pārkāpumiem, un nodrošina, ka tie tiek īstenoti. Šiem sodiem ir jābūt efektīviem, samērīgiem, preventīviem un nediskriminējošiem. Par šīs regulas un Regulas Nr.3821/85 pārkāpumiem piemēro tikai vienu sodu vai procedūru. Dalībvalstis paziņo Komisijai par šiem pasākumiem un noteikumiem par sodiem līdz datumam, kas noteikts 29.pantā. Komisija attiecīgi informē dalībvalstis. Savukārt Regulas Nr.561/2006 19.panta otrā daļa paredz, ka dalībvalsts dod iespēju kompetentajām iestādēm piemērot sodus tiem uzņēmumiem un/vai transportlīdzekļu vadītājiem par šīs regulas pārkāpumiem, kas konstatēti tās teritorijā un par ko vēl nav piemēroti sodi.

Tiesa uzskata, ka šīs normas nenosaka, ka par pārkāpumu var sodīt tikai vienu personu. Regulas Nr.561/2006 19.panta otrajā daļā tieši paredzēts, ka dalībvalsts var atļaut sodīt transporta uzņēmumu un transportlīdzekļa vadītāju. Līdz ar to tiesas ieskatā regulas 19.panta pirmajā daļā minētais par viena soda piemērošanu ir saprotams tādējādi, ka vienai personai piemēro vienu sodu. Taču tas neliedz piemērot sodu divām personām.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka Regula Nr.561/2006 neaizliedz par pārkāpumu sodīt gan transporta uzņēmumu, gan transportlīdzekļa vadītāju.

[14] Pieteicēja arī norādījusi, ka lēmums pieņemts, pārkāpjot privātpersonas tiesību ievērošanas principu, tiesiskuma principu un demokrātiskas iekārtas principu, neizvērtējot pienācīgi lietas materiālus, pieteicējas iesniegtos dokumentus un sniegtos paskaidrojumus. Izvērtējot lietas materiālus, kā arī ņemot vērā to, ka tiesa atzina, ka, atbilstoši LAPK 149.^{4} panta vienpadsmitajai daļai un Regulas Nr.561/2006 noteikumiem, ir pieļaujama divu subjektu vienlaicīga sodīšana par tajā minētajiem pārkāpumiem un ir konstatējama pieteicējas vaina LAPK 149.^{4} panta vienpadsmitajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanā, tiesa nekonstatē, ka atbildētāja būtu pārkāpusi privātpersonas tiesību ievērošanas principu, tiesiskuma principu un demokrātiskas iekārtas principu vai nebūtu pienācīgi izvērtējusi lietas materiālus, pieteicējas iesniegtos dokumentus un sniegtos paskaidrojumus.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka Lēmums bija tiesisks.

[15] Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē lūdza tiesu izvērtēt soda apmēru sakarā ar to, ka ir grozītas normas, kas paredz atbildību par pieteicējas izdarīto pārkāpumu.

[15.1] LAPK 286.panta pirmās daļas 5.punkts paredz, ka tiesa, izskatot sūdzību par lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, ir tiesīga grozīt soda mēru ietvaros, kas paredzēti normatīvajā aktā par atbildību par administratīvo pārkāpumu. Atbilstoši LAPK 8.panta otrajai daļai aktiem, kas mīkstina atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem vai atbrīvo no tās, ir atpakaļejošs spēks, tas ir, tie attiecas arī uz pārkāpumiem, kas izdarīti pirms šo aktu izdošanas. Tātad, lai atzītu, ka tiesai ir pamats grozīt pieteicējai noteikto sodu, ir jākonstatē, ka atbildība par pārkāpumu ir mīkstināta.

[15.2] Tiesa konstatē, ka pieteicēja tika sodīta par LAPK 149.^{4} panta vienpadsmitajā daļā paredzēto pārkāpumu. Pārkāpuma izdarīšanas brīdī atbilstoši šai normai par transportlīdzekļu vadītājiem noteiktā darba un atpūtas laika režīma neievērošanu vai par transportlīdzekļu vadītājiem noteiktā darba un atpūtas laika režīmu un braukšanas attālumu reglamentējošo noteikumu un ātruma reģistrēšanas kontrolierīces lietošanas noteikumu pārkāpšanu uzliek naudas sodu juridiskajai personai no četrsimt līdz piecsimt latiem. Lēmumā konstatēts, ka pieteicēja pieļāvusi šādus pārkāpumus:

1) tika pārkāpts Regulas Nr.3821/85 15.panta septītās daļas „b" apakšpunkts, jo pieteicējai piederošais transportlīdzeklis aprīkots ar digitālo tahogrāfu, taču transportlīdzekļa vadītājs nevarēja uzrādīt datus vai reģistrācijas diagrammas par 12 dienām, līdz ar to transportlīdzekļa vadītājam netiek veikta pilnīga darba un atpūtas laika uzskaite;

2) tika pārkāpts Regulas Nr.561/2006 6.panta pirmās daļas un 7.panta noteikumi, jo 2008.gada 28.aprīlī starp diviem atpūtas periodiem transportlīdzekļa vadītājs vadīja transportlīdzekli 11 stundas 12 minūtes, kā arī pēc četrarpus transportlīdzekļa vadīšanas stundām transportlīdzekļa vadītājs neņēma vismaz 45 minūšu pārtraukumu, kuru var aizstāt ar 15 minūšu ilgu pārtraukumu, kam seko vismaz 30 minūšu ilgs pārtraukums, bet turpināja vadīt transportlīdzekli 11 stundas 12 minūtes ar 20 minūšu pārtraukuma laiku;

3) tika pārkāpts Regulas Nr.3821/85 15.panta trešais punkts un piektā punkta „a" apakšpunkts, jo reģistrācijas diagrammā tika ierakstīts tikai uzvārds, turklāt kontroles laikā tika konstatēts, ka tahogrāfa palaišanas mehānisms netiek darbināts.

Tātad netika uzrādītas transportlīdzekļa vadītāja darba un atpūtas laiku apliecinošās reģistrācijas kartes (tahogrammas), tika pārsniegts transportlīdzekļa vadīšanas laiks divdesmit četru stundu periodā, tika pārsniegts transportlīdzekļa vadīšanas laiks, neievērojot

normatīvajos aktos noteikto pārtraukumu, tika saīsināts ikdienas atpūtas laiks, tika nepareizi aizpildīta reģistrācijas karte (tahogramma), un reģistrācijas kartes (tahogrammas) tika izmantotas ilgāk par laiku, kuram tās paredzētas.

[15.3] Šobrīd atbildība par šiem pārkāpumiem paredzēta LAPK 149.[37]panta pirmajā un trešajā daļā, kā arī 149.[38]panta pirmajā, astotajā un devītajā daļā.

LAPK 149.[37]panta pirmā daļa paredz, ka par transportlīdzekļa vadīšanas laika pārsniegšanu, neievērojot normatīvajos aktos noteikto pārtraukumu, uzliek naudas sodu pārvadātājam no divdesmit līdz divsimt latiem.

LAPK 149.[37]panta trešā daļa paredz, ka par transportlīdzekļa vadīšanas laika pārsniegšanu divdesmit četru stundu periodā uzliek naudas sodu pārvadātājam no četrdesmit līdz divsimt latiem.

LAPK 149.[38]panta pirmā daļa paredz, ka par reģistrācijas kartes (tahogrammas) izmantošanu ilgāk par laiku, kuram tā paredzēta, uzliek naudas sodu pārvadātājam no trīsdesmit līdz divsimt latiem.

LAPK 149.[38]panta astotā daļa paredz, ka par nepareizu reģistrācijas kartes (tahogrammas) aizpildīšanu uzliek naudas sodu pārvadātājam no divdesmit līdz simt latiem.

LAPK 149.[38]panta devītā daļa paredz, ka par normatīvajos aktos noteikto transportlīdzekļa vadītāja darba un atpūtas laiku apliecinošo dokumentu, reģistrācijas karšu vai datu nesēju neuzrādīšanu uzliek naudas sodu pārvadātājam no piecdesmit līdz piecsimt latiem.

[15.4] Atbilstoši LAPK 35.pantam, ja viena persona ir izdarījusi divus vai vairāk administratīvos pārkāpumus, administratīvais sods tiek uzlikts par katru pārkāpumu atsevišķi. Ja persona ir izdarījusi vairākus administratīvos pārkāpumus, kas konstatēti vienlaicīgi, un tos izskata viena un tā pati institūcija (amatpersona), administratīvais sods tiek uzlikts tās sankcijas ietvaros, kura ir paredzēta par smagāko pārkāpumu. Šajā gadījumā pamatsodam var pievienot kādu no papildsodiem, kuri ir paredzēti pantos, kas nosaka atbildību par jebkuru no izdarītajiem pārkāpumiem. Tātad, ja atbildētāja šobrīd lemtu par soda noteikšanu pieteicējai, tad saskaņā ar šo normu sods tiktu noteikts LAPK 149.[38]panta devītās daļas sankcijas ietvaros.

Tā kā LAPK 149.[38]panta devītā daļa šobrīd paredz, ka pārvadātājam naudas sodu uzliek no piecdesmit līdz piecsimt latiem, bet LAPK 149.[4] panta vienpadsmitajā daļā bija paredzēts, ka juridiskai personai var uzlikt naudas sodu no četrsimt līdz piecsimt latiem, tad var secināt, ka ir samazināta minimālā robeža. Līdz ar to ir pamats uzskatīt, ka ir mīkstināta atbildība par pieteicējas izdarīto pārkāpumu.

[15.5.] Izvērtējot to, kāds sods bija noteikts pieteicējai, tiesa konstatē, ka pieteicējai bija noteikts minimālais sods – Ls 400. Taču, ņemot vērā to, ka pieteicējas pārkāpumi šobrīd būtu uzskatāmi par pieciem atsevišķiem pārkāpumiem, tad tiesas ieskatā nav pamata noteikt pieteicējai sodu tādā apmērā kā minimālais sods tikai par vienu no pārkāpumiem. Tiesas ieskatā šādā situācijā, lai noteiktu piemērojamo sodu, būtu jāsaskaita minimālie sodi, kas noteikti par katru no pārkāpumiem. Ņemot vērā minēto, tiesa groza Lēmumu, nosakot, ka pieteicējai piemērojams naudas sods Ls 160 apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 3.punktu, Administratīvā procesa likuma 246.–251., 253. un 289.–291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Līksna V" (reģistrācijas numurs 40003557400) pieteikumu par Autotransporta inspekcijas 2008.gada 30.jūlija lēmuma Nr.315 atcelšanu (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.BA409358).

Grozīt Autotransporta inspekcijas 2008.gada 30.jūlija lēmumu Nr.315, uzliekot sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Līksna V" (reģistrācijas numurs 40003557400) naudas sodu Ls 160 (simtu sešdesmit latu) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) A.Kovaļevska

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese_____A.Kovaļevska
Rīgā, 2010.gada 16.jūnijā